

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Ana Mari Iza Berrotaran

*Hondarribia,
Gipuzkoa
(1943)*

Aurkibidea

Biografia

Guadalupeko kantinan jaioa, ama bertakoa baitzuen. Aita aita ere Hondarribiakoa zuen, baina kalekoa, Santa Engrazikoa; hantxe bizi izan zen Ana Mari ere, 15 urterekin amak kantina hartu zuen arte, amona erretiratu zenean. Kantina hark erosia zen. Hiru senide ziren. Ana Mari Biterin ibili zen eskolan 11 urte arte, eta gero partikular, Alamedan. Josten ere ikasi zuen. Ama lanpernatan ibiltzen zen eta aita, berriz, anguletan.

Zintak

HON-034

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2011-08-17
- **Iraupena:** 83 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Etxeberria, Idoia

Pasarteak

1. Guadalupeko kantinako historia

- **Erref:** HON-034/002
- **Iraupena:** 0:03:51. **Hasi:** 00:00:30. **Bukatu:** 00:04:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

<p>Kantinan jaioa. Ama zen bertakoa. Aita Santa Engraziakoa zen. Hiru senide ziren. Amonak hartu zuen kantina. Gotorlekuko soldaduei jaten emateko 1888an ireki zuten txabola bat. Bi aldiz ezkondu zen amona, bi anaiarekin.</p>

2. Amonak militarrekin zuen harremana

- **Erref:** HON-034/003
- **Iraupena:** 0:03:21. **Hasi:** 00:04:21. **Bukatu:** 00:07:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Amona ondo konpontzen zen militarrekin. Goserik ez zuten pasatzen: txekorra hil eta trukea egiten zuten. Baina gerra etorri zenean, itsasontziak gotorlekua bonbardatzen hasi ziren eta Justiz baserrira joan ziren. Presoak libratu zituen batek, eta militarrek amona izan zela pentsatu zuten. Arazoak izan zituen.

3. Kantina, basoko babeslekua

- **Erref:** HON-034/004
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 00:07:42. **Bukatu:** 00:08:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

Kantinan sendatzen zituzten basoan min hartutakoak eta txirrindulariak. Bere amak, Kattalinek.

4. Lurra lantzeko baimena eman zioten aitonari

- **Erref:** HON-034/006
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:08:53. **Bukatu:** 00:11:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

<p>Kantina aitona-amonena zen, baina lurra Udalarena. Aitonari baimena eman zioten lurra lantzeko; harri asko kendu behar izan zituen. Preso egondakoek bazkaria egiten zuten urtero Guadalupen, eta prozesioa.</p>

5. 1964an amonaren lekukoa hartu zuen amak

- **Erref:** HON-034/007
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:11:24. **Bukatu:** 00:13:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Kantinan jaio, baina kalean bizi izan zen 15 urte arte. Amonaren oinordekoa hartu zuen bere amak, etxea erosita. Amonari etxea egin zioten. 1964an obra egin zuten.

6. Babarrunak, lehengo erara

- **Erref:** HON-034/008
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 00:13:34. **Bukatu:** 00:16:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Lehen zer ematen zuten jaten: zopa, babarrunak... Orain gauza gehiago dute, baina babarrunak lehengo erara egiten dituzte. Errezeta.

7. Legatza saltsan, San Isidro egunean

- **Erref:** HON-034/010
- **Iraupena:** 0:03:15. **Hasi:** 00:18:39. **Bukatu:** 00:21:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

San Isidro egunean eta martxoaren 25ean meza entzun eta legatza saltsan gosaltzeko ohitura dago. Ahizpak prestatzen du orain, lehen amak bezala. Etxeko berdurarekin jarraitzen dute.

8. Santa Engrazian bizi ziren

- **Erref:** HON-034/011
- **Iraupena:** 0:04:50. **Hasi:** 00:21:54. **Bukatu:** 00:26:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Ama herrira ezkondu zen, 18 urterekin, gizonaren amaren etxera. Gosea pasatzen hasi zen, eta amaren etxera joan zen umea izatera. Esnea saltzeko denda bat jarri zuen amak. Aita Pasaian hasi zen lanean. Anaia nola hil zen. Kantina hartu zutenean, motoan joaten zen ama.

9. Familia oso batuta egon da beti

- **Erref:** HON-034/012
- **Iraupena:** 0:03:30. **Hasi:** 00:26:44. **Bukatu:** 00:30:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Bere ama emakume ekintzailea izan da. Ezkontzeko logela bat prestatu zion berari eta gero beste bat ahizpari. Elkarrekin bizitu ziren bi familiak. Amaren laguntzaz etxe bana egin ahal izan zuten gero.

10. Kantinan denetik saltzen zuten garaia

- **Erref:** HON-034/015
- **Iraupena:** 0:03:12. **Hasi:** 00:33:38. **Bukatu:** 00:36:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Lanbideak » Polizia

Laburpena:

Kantinaren telefonoa jarri zuten eta estankoa ere bai. Guardia Zibilaren kuarteletik joaten ziren. Amonak denetik saltzen zuen kantinan: esnea, latak, alpargatak, olioak, ardoa... Astoarekin ekartzen zituzten kaletik.

11. Ama lanpernetan eta aita angulatan

- **Erref:** HON-034/016
- **Iraupena:** 0:03:52. **Hasi:** 00:36:50. **Bukatu:** 00:40:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Angulak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Itsasoa » Arrantza motak » Herraldeko arrantza

Laburpena:

Ama lanpernetan ibiltzen zen, bakarrik. "Kattalinen arroka". Emakume bakarra zen hala ibiltzen zena. Aita, berriz, angulatan ibiltzen zen batelarekin. 20 kilo harrapatu zituen behin.

12. Kantinako giroa

- **Erref:** HON-034/018
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 00:41:59. **Bukatu:** 00:43:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Etxean kontuzaleak dira. Arrosarioa errezatzen zuten. Bazkaltzeko orduan lanean egoten ziren, baina afaltzeko denak elkarrekin.

13. Angulariak eta gabarrariak

- **Erref:** HON-034/020
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 00:47:13. **Bukatu:** 00:49:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Angulak
- Itsasoa » Arrantza motak » Gabarrantza

Laburpena:

Aitak anguletan nola egiten zuen azaltzen du. Gabarrarekin hondarra ekartzen ere ibiltzen zen. Santa Engraziako gabarrariak. Hondarra, obratarako. Kontrabandoa.

14. Kontrabandoa: sakarina, angula eta bizikleta piezak

- **Erref:** HON-034/021
- **Iraupena:** 0:03:25. **Hasi:** 00:49:21. **Bukatu:** 00:52:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Polizia
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Kontrabandoan ere ibiltzen zen aita: bizikleta piezak, angulak... Batelean angula nola gordetzen zuten. Jendarme batek tiro egin zion behin. Gorontza barnean sakarina eramaten zuen amak Tolosara.

15. Guardia zibilekin izan zuten arazoa

- **Erref:** HON-034/022
- **Iraupena:** 0:04:14. **Hasi:** 00:52:46. **Bukatu:** 00:57:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Polizia
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Artzun txabola bat zuten; aitak han zuen eskopeta, eta kartutxo batzuk falta zirela konturatu zen. Guardia zibilak zirela uste zuten, eta halaxe zen. Kontrabandoa arroketa ere egiten zuten baserritarrek.

16. Josten ikastea eta tximisten indarra

- **Erref:** HON-034/025
- **Iraupena:** 0:04:23. **Hasi:** 01:00:07. **Bukatu:** 01:04:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak
- Natura » Meteorologia
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Lehen oinez joaten zen josten ikastera kalera. Gidabaimena atera zuen gero. Amak egiten zizkion arropak. Makinan josten ari zen batean tximistak airean bota zuen. Kandela pizten zuten tximista zenean. Santa Barbara ermita.

17. Angulak tabakoarekin hiltzen zituzten

- **Erref:** HON-034/027
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 01:04:37. **Bukatu:** 01:07:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Angulak
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroztera

Laburpena:

Angulak tabakoarekin hiltzen zituzten, Celtas markakoak. Gero, gatzetan egosi eta maindire batean zabaltzen zituzten. Olioarekin eta baratxuriarekin jaten zituzten gero. Portura saltzen zituen amak.

18. Gotorlekuko militarrek eta soldaduak

- **Erref:** HON-034/031
- **Iraupena:** 0:03:52. **Hasi:** 01:08:34. **Bukatu:** 01:12:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

Carrero Blanco sidecarrean ibiltzen zen. Erdi zigortuta egon zen, baina militar inportantea zen. Soldaduekin harreman ona zuten. Senarra ere hala ezagutu zuen. 1.500 soldadu zeuden sasoi batean, barrakoietan.

19. Biteri eskolan ibili zen

- **Erref:** HON-034/038
- **Iraupena:** 0:04:06. **Hasi:** 01:17:38. **Bukatu:** 01:21:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Euskara » Euskararen egoera
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Biteri eskolan ibili zen 11 urte arte, eta gero partikular Don Emiliorekin. Erdaraz ikasi zuen. Erdarara jotzeko ohitura du, oraingo euskara diferentea delako. Gurutzeko mojetara ere joan zen, baina gutxi. Abestera joaten ziren eta txokolate jana egiten zuten etxean.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-05-20

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com